

نام: آمنه

نام خانوادگی: ثقفیان خو

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

رشته و گرایش: ادبیات کودک و نوجوان

استاد راهنما: دکتر واردی

تاریخ دفاع: شهریور ۱۳۹۲

بررسی ساختاری و محتوایی داستان‌های عاشورایی کودک و نوجوان

گروه سنی ب و ج در دهه‌های ۷۰ تا ۹۰

کودکان هر جامعه سرمایه‌های ارزشمندی هستند که باروری مذهبی آن‌ها در بزرگسالی، ریشه در سال‌های کودکی‌شان دارد. ادبیات دینی کودک نقش موثری در شکل‌گیری باورها و اعتقادات کودکان ایفا می‌کند. پژوهش حاضر در بررسی ساختاری و محتوایی کتب برگزیده‌ی عاشورایی کودک و نوجوان در فاصله‌ی سال‌های ۷۰ تا ۹۰ تدوین شده است. هدف این پژوهش، نشان دادن آسیب‌های ساختاری، محتوایی و تصویری کتب عاشورایی است که برای گروه سنی ب و ج پدید آمده‌اند.

روش نگارنده در این پژوهش توصیفی-تحلیلی است و براساس مطالعه موردی کتاب‌های برگزیده‌ی سال‌های ۷۰ تا ۹۰ انجام شد و با توصیف و تحلیل کتاب‌ها نتایج حاصل شد که به شرح زیر است:

۱. ساختار: در بررسی ساختاری داستان‌ها نقاط قوتی نظیر واژه‌های مانوس و آشنا و بهره‌گیری از شیوه‌ی داستانی و نقاط ضعفی چون کلمات مشکل، وجود آرایه‌های ادبی، اسامی عربی و تعابیر خشن وجود داشت؛ ۲. محتوا: از نظر محتوا، ضمن تکریم و تحسین برخی از آثار، پاره‌ای از آن‌ها آسیب‌هایی در خود داشت نظیر این که برخی مفاهیم برای گروه سنی ب و ج قابل درک نبود، کتاب حس کنجکاوی خواننده را برنمی‌انگیخت و سواد مذهبی بیش از ایمان مذهبی بود؛

۳. مطابقت تاریخی: در بحث مطابقت تاریخی در پایان بیش‌تر داستان‌ها منبع قابل استنادی ذکر نشده بود و فقط چند مورد دارای منبع مشخصی بود؛

۴. عناصر داستان: عناصر سازنده‌ی تمامی این داستان‌ها ساده بود؛

۵. تصویرگری: مواردی از قبیل عدم رعایت زمان و مکان، پایین بودن کیفیت هنری تصاویر، وجود هاله‌های نور در برخی از کتاب‌ها و خلاق نبودن و عدم وضوح تصاویر از جمله معایب آن‌ها محسوب می‌شد.

کلیدواژه‌ها: ادبیات کودک و نوجوان، ادبیات عاشورا، عناصر داستان، ساختار، محتوا، مطابقت تاریخی،

تصویرگری.